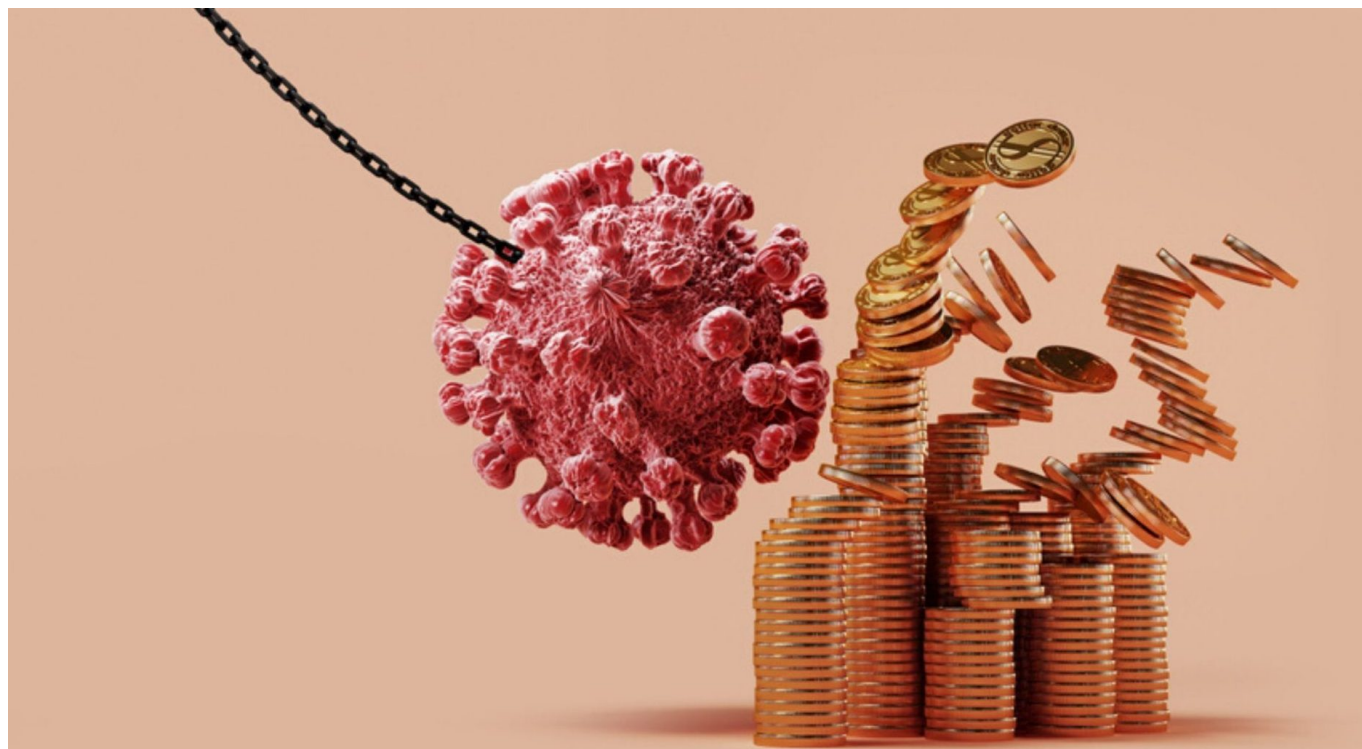

Dlžoby terajšej generácie budú splácať ešte aj vnuci našich vnukov

- CZ24 News | 23. listopadu 2020

EU: Na záchranu koronavírusom poškodenej európskej ekonomiky už schválili európski lídri členských krajín únie fond obnovy v objeme 750 miliárd eur. Dali mu honosný názov: „Budúca generácia Európskej únie“. Pomenovaním len potvrdili, že jeho splácanie sa nebude týkať peňaženiek terajších politikov, ale peňazí vnukov našich vnukov.

Spomínaný fond sa zatiaľ neprejednával a teda ani nebol schválený v národných parlamentoch. Preto výzvy šéfky ECB Ch. Lagardovej, že je potrebné čo najskôr z neho peniaze čerpať, či zmeniť jeho štatút na trvalý, ako je to v prípade viacročného európskeho rozpočtu, sú zatiaľ nedôvodné. Prečo to tak je, vieme. Nedošlo k emitovaniu spoločných európskych dlhopisov a tiež nie všetky štáty súhlasia so stanoviskom Nemecka, ako predsedajúcej krajiny v Rade Európy, o dodržaní právneho štátu a prerozdeľovaní migrantov. Taktiež žiadny zo štátov zatiaľ nepredložil Európskej komisii na schválenie taký projekt, ktorého financovanie z fondu obnovy by bolo možné zaplatiť z garantovaných a teda nenávratných peňazí.

Podľa stanoviska Európskej komisie budú schválené len také projekty, ktoré zabezpečia transformáciu domácej ekonomiky s podporou digitálnej a zelenej ekonomiky. A to nebude skôr, ako v druhej polovici budúceho roka. Všetko závisí od toho, ako sa Európska komisia vysporiada so stanoviskom Maďarska a Poľska. Tieto krajiny pri prejednávaní v domácom parlamente vyslovili nesúhlas so spôsobom vyplácania peňazí z európskeho rozpočtu. Má byť podmienené aj dodržiavaním princípov právneho štátu. Navyše sa ich nesúhlas týka nielen spomínaného viacročného európskeho rozpočtu, ale aj fondu obnovy a tak sa predpokladá ďalšie kolo rokovaní s neistým záverom.

A aká je teda situácia v slovenskom bankovom sektore? Slovenská ekonomika sa nachádza v druhej pandemickej vlne, zatiaľ bez uzavretia ekonomiky. Banky nás „strašia“ s nedostupnosťou úverov, čo

podporila aj ECB tvrdením, že komerčné banky v eurozóne obmedzujú prístup k úverovým zdrojom.

Vieme, že 170 tisíc domácnosti a 10 tisíc firiem požiadalo o odklad splácania úverov na maximálne 9 mesiacov. Väčšina prípadov však skončí na prelome tohto roku. Vo všeobecnosti sa predpokladalo, že domácnosti odklad využijú na zvyšovanie úspor, čo sa nestalo. Dôvodom je pokles príjmov. A keďže domáca spotreba počas recesie neklesá, tak sa odklad splátok „míňa“ na udržanie životného štandardu. Zatiaľ sa nevie, koľko občanov a firiem bude mať po „úverových splátkových prázdninách“ problém s ich splácaním, keďže na odklade splácania úverov nič neušetrili.

Banky si počas tohto obdobia naďalej účtujú úroky a preto po obnovení splácania zaplatia domácnosti a firmy mesačne viac. O tom, či banky žiadateľa o úver s odkladom splátok nebudú pri opakovanej žiadosti posudzovať ako rizikového klienta, nebudeme špekulovať. So splácaním už poskytnutých, ale aj nových úverov, môžu byť v budúcom roku problémy. Preto si banky začali tvoriť nákladové opravné položky, ktoré im znižujú účtovný bankový zisk a zákonite odvedú nižšiu daň do štátneho rozpočtu. Dochádza tým len k poklesu vykazovaného zisku. Nie k poklesu bankovej likvidity, pretože hotovosť na bankových účtoch zostáva. Po zrušení bankového odvodu tak štátny rozpočet prichádza o ďalšie milióny eur.

Treba však povedať pravdu. A síce, že za terajším poklesom bankového zisku je zodpovedná predovšetkým menová politika ECB, ktorá nielenže nalieva do komerčných bank lacné peniaze, ale znižuje aj úroky, čím sa z dôvodu nízkeho rozpätia medzi úrokom na úvery a úrokom na vklady, znižuje najdôležitejší príjem bankového zisku.

Banky majú prehľad o stave bežných účtov svojich klientov a dobre vedia, že tieto sa v priebehu prvej pandemickej vlny dosť vyčerpali. Očakávané obnovenie ekonomiky si totiž bude vyžadovať ďalšie nové úvery od komerčných bank. Tie začali „tlačiť“ na vládu, aby „vylepšila“ doterajší systém štátnych záruk na nimi poskytnuté bankové úvery. Doteraz vláda najviac záruk poskytla obchodu a priemyslu a najmenej práve tam, kde je situácia najhoršia a to cestovnému ruchu a stravovacím a ubytovacím zariadeniam.

Úroky na úvery garantované štátom sú v priemere nižšie ako 3 percentá. Vláda sa zaväzuje, že ak firma skracuje, zaplatí banke až 90 percent z poskytnutého úveru. A tak sa nečudujme, že mnohí z nás zaraďujú bankový sektor medzi podnikateľské subjekty, ktoré vraj na koronavírusovej pandémie najviac zarobili.

Ing. Róbert Hölcz, CSc. je ekonóm

Zdroj: <https://zemavek.sk/dlzoby-terajsej-generacie-zaplatia-vnuci-nasich-vnukov/>